

Ízlés dolga...

ELKÉSZÜLT MAGYARORSZÁG ALAPTÖRVÉNYÉNEK DÍSZKIADÁSA

Maczó Péter

Ha a tervezés ízlés dolga, akkor a tipográfia a szerencsén múlik!

– mondta Samuel Hügli. Van ebben a mottóban valami frivol és valami igen aktuális, amit a gyakorló tervező sokszor keserűen megtapasztal. A tervezés a tudomány egzakt-ságával szemben nem objektív valami, és nem deklarálható tézisekre épül. Mégis... Ha a könyvet használati tárgynak tekintjük, fontos dolgunk a funkcionalitás felől szemlélni, beteljesíti-e a feladatát? Mindennapi tárgyaink körülvesznek bennünket. Másra használjuk a baltát és másra a herendi porcelánt. A balta nem csak éles, és az elegáns étkezés nem csak szép... Az előbbinek is van esztétikája. Természetesen vannak egyezményes jelek, amelyek a belső és a külső tartalmat minősítik. A könyv belső tartalma a szöveg, a mondanivaló. A gondolat, amely a könyv köntösében jelenik meg. A könyv megformálása (és elkészítése) a kulcsín. Igyekszem erre szorítani. És hogy el ne kalandozzak, ide idézem Paul Renner (lásd még Futura!) 1939-ben a *Gebrauchgraphik* Berlinnél megjelent *Die Kunst der Typographie* kötetének néhány bevezető sorát: „Minden tipográfiai termék a könyvtől a legkisebb nyomtatott cetliig három különböző követelménynek kell megfeleljen: első-

Rossz döntésnek tartom, hogy a díszkötet csak keménytablás. Egy exkluzív, elegáns kiadvány ennél többet érdemelne! A fedélre a koronázási palást borul (amely a hátoldalt is díszíti ugyan), de a kövér, negatív cím – bár a tervező a bevett, kontúr plusz drop shadow megoldást alkalmazza – itt kevésbé sikeres. Diszkréten, de egy igazi tucatkönyv stílusát mímeli. A hasonló módon rátett állami címer sem segít.

Kínos, és sajnós az egész könyvre jellemző az egalizálás negligálása. A címek pedig verzálisok! Rosszabb: a kiskapitálisok. (Kivéve a belső első oldalt.) Alig megoldható feladat ez például Attila esetén, ámbar a belső főcím Magyarország szavánál hangsúlyosabb példát ne is keressünk. E kiskapitális fejezetcímeznél talán a legkirívóbb az, ahol évszám és dátum is szerepel – elég sűrűn...

Talán azzal kellett volna kezdenem: a legnagyobb gond az arányosság hiánya. Az extrém méret, és a súlyos és sötét (képrészleteivel sajnos nem egymáshoz igazított) oldalpárokon a szöveg könnyű. Kompozíciója erőltet, és jellemzőinél fogva (ide értem a fokozatot és a tördelés stílusát, a bekezdések rendjét) sokszor az elválasztások kritikusak, a kimenetek kurták. A szöveget – már a borítóról ismert – vékony, az átlós sarkokon kényyszeresen átforduló nemzetiszín pántlika keretezi. Ahogy a szöveg-

oldalak gyengék, úgy erőtlen, sőt felesleges ez a nemzeti színű díszítés is. A főszöveg és a képekhez illesztett magyarázó szövegek folthatása igen eltérő: részben oka a sortávolság. Utóbbinál a tükörhöz igazodó sorok – az ajánlott 60 helyett – inkább 100 karakteresek: így enyhén szólva nem olvasóbarát, pedig (a kötet jellege szerint) igazán tanulságosak. A laza, szöveges kompozíciók közé tartozik a képmutató, amelynek belső margóarányai és a tagolása nagyvonalúan helypazarló.

ben mint grafikai technikával létrejött munka, felhasználta anyagaival és működési módjában feleljen meg az elvárásoknak. Létét egy megbízónak köszönheti, akinek teljesülte célja volt, s ennek teljesülése híján minden egyéb érdeme csak annyit ér, mint nullák, amelyek előtt nincs egy egyes. Harmadszor, mindaz, aki tervez, kiad és nyomtat, aláveti magát jó ízlése nyilvános megítélésének. Olyan versengés ez, amelyből senki sem vonhatja ki magát... a tipográfiát nem lehet két részre osztani, aszerint, hogy az a praktikus és az esztétikus követelményeknek megfelel-e."

Könyvünk tekintélyes kötet: 275×380 mm. Keménytáblás. Könyvespolcra betenni nem lehet: asztalt kíván. Több, mint 3 kiló és 216 oldal. Csak úgy, kézikönyvként lapozni igen fáradtságos volna (bár inkább lapozgatni, nézegetni szánták, mint olvasni), hisz a terjedelm fele képanyag: úgyszólván minden páros oldal. Papírja igen elegáns, 240 g-os Munken, talán a legjobb döntés, ami e könyvvel kapcsolatban indokolt és vállalható.

Képesalbumként (a tartalomjegyzékét nem találtam) legalább három részre osztták. Kétféle képjegyzéke szerint az első ún. *Milleniumi kiadvány*, képei után a 111. oldaltól, épp a Közpénzek alfejezet közben, az új, 2011-ben felkérésre készült (immár színes) festmények díszítik a szöveget. Mindkét kollekciót gyufácímke méretű képek és korrekt címjegyzék mutatja be a könyv végén. A Magyar Alaptörvény szennycímdalán szkíta (!) aranyzarvas, utolsó lapján a Szózat olvasható.

